

Györgyei Géza

AJÁNDÉK MONTEVIDEÓBÓL

Murvai Richárd saját állítása szerint már az ország legnagyobb bogárgyűjteményével rendelkezne, ha rejtélyes módon nem tűnedezne el jó ideje egy-egy féltve őrzött, ritka példány üvegezett vitrinjeiből.

Érthetetlen, motyogja ilyenkor maga elé, és búskomorságba esik, ami nála annyit jelent, hogy egy álló hétig egy szót sem szól senkihez. Feleségéhez sem, aki vigasztalni próbálja. Majd lesz másik, majd lesz másik, ismétli ingerülten felesége szavait. Honnan lenne? Nem kapok naponta csomagot Dél-Amerikából, jelenti ki végül, és örökké ez az utolsó szava.

Assan húsz éve, hogy egyik napon üresen látongott egy ritka, fekete testű fraxini felszúrt példánya. Amikor az egyetlen locusta vividinima is eltűnt, biztonsági zárral látta el az üvegezett vitrinajtókat. Csak egyetlen kulcsot tartott meg, a másodpéldányokat rendszeresen lehúzta a vécén. A megmaradt kulcsokat biztonsági okokból állandóan zsebében hordta, tetemes súlyuk ellenére. A megtett intézkedései után joggal érezte érthetetlennek, hogy ugyan rendszertelenül, de továbbra is eltűnedezik egy-egy féltett példány.

Murvai Richárd számára gyanússá vált a világ. Ügy érezte, elveszti élete értelmét, kisémmizik, megalázzák. Bosszút fogadva, kitartó, szívós munkával, sok utánjárással számba vette a jelentős gyűjtöket. Jó idejébe telt, amíg szakmai kíváncsiságot színelve végignézte gyűjteményüket az eltűnt példányai után kutatva, minden eredmény nélkül. Végso kétségbeesésében gyanakodni kezdett az öreg Húberre is, aki hivataluknál portás, és mindenkit csak sandán méregetve, jól megvárakoztatva enged be az ajtón. A szürke szárnyú hymenea eltűnésének idejére az öregnek megdönthetetlen alibije volt, így őt is törölnie kellett listájáról, ami ezek után csupa vízszintes vonalból állt. Murvai Richárd nem az a fajta, aki könnyen belenyugszik a balsikerbe. Mivel egyre nehezebben viselte az egyhetes szótlanságokat, és a munkahelyén is kezdték rossz szemmel nézni, hogy csak egykedvűen mutogat az ügyfeleknek, hát újra és újra átgondolt mindent. Rájött, nem tehet mást, még-

is gyötrő lelkiismeret-furdalás közben írta fel listájára az egyetlen, még számba jöhető személyt, feleségét. Egyébként is feltűnt Murvainak, hogy felesége csak akkor jár fodrászhoz, ha eltűnik valami. Egyéb napokon olyan kócos, mint a felettük lakó öleb, amelyik esténként az ő virágos erkélyüket csurgatja le.

A kritikus napokon, ha felteszi feleségének a kérdést, semmitmondó választ kap. Épp most jövök a fodrásztól, nem tudok semmit, jelenti ki sajnálkozva az asszony, miközben olyan arcot vág, mint egy apáca, akit felkértek, álljon modell egy obszcén képhez.

Murvai figyelni kezdte listájára került, kócos feleségét éjjel és nappal. Volt úgy, hogy napközben megszökött munkahelyéről, sőt felborítva életrendjét, az éjszakákat megszokott két szem altatója nélkül ébren töltötte, de mindig mindent rendben talált. Már ereje végső határán állt, már bocsánatkérésre készült, amikor egyik éjjel hunyorogva látta, hogy felesége egy zseblámpa gyöngye fényénél zakója zsebében kutat. A szobában sötét volt, ennek ellenére biztos lehetett benne, hogy felesége csörgeti gondosan elrejtett kulcsait, és indul a lezárt vitrinek felé. Előre dölve ágyában még azt is látta, hogy az asszony rövid nézelődés után kiválasztja a neki legjobban tetsző példányt, kihúzza a gombostűt és elindul a vécé felé, hogy a féltve őrzött példányra, mint ő hajdan a pótkulcsokra, ráhúzza az öblítővizet.

A nő a kagylónál állva, csak úgy magának dűnnyögött: húsz éve élek undorító, döglött bogarak között! Húsz éve utálok az üveg mögé rakott férgeket. Húsz éve nem tudlak lebeszélni erről az örültségről, hát nesze! Keresd meg, ha tudod...

Murvai Richárd nem gyűjtött villanyt, nem tett fel kérdéseket, csak a fal felé fordult, és alvást színlelt. A mélységes megvetéstől, a visszafojtott dühtől úgysem tudott volna aludni, hát terveket szőtt. Reggelre visszanyerve nyugalma, a bizonyosság kedvéért nappali világosságnál is vetett egy álmos pillantást az aransárga satúria spini hült helyére.

Ezen a napon a mutogatás is nehezebé esett, de este már kész tervvel érkezett haza.

A megszokott módon rendezgette gyűjteményét, ám nem vett tudomást kedvenc lepkéjének eltűnéséről. Megvacsorázott, megivott egy pohár vörösbor, később bevette megszokott altatóját és befordult a fal felé.

Felesége nem tudta mire vélni ezt a figyelmetlenséget. Ilyen még nem fordult elő. Boszszantotta az eset, ezért éjjel ismét odahajolt mélyen alvó férje fölé, majd elindult zseblámpájával megszokott útjára, egészen a vécéig.

Murvai a reggeli kapkodásban futó pillantással nyugtázta újabb veszteségét, de fejébe csapva nyúlász kalapját, zokszó nélkül indult hivatalába. Már az öreg Hüber bezárta utána az ajtót, amikor kitört belőle a visszatartott indulat. A dög! - sziszegte ritkás fogai között. Ezen az estén felesége már nehezebben viselte, hogy férje ügyet sem vetve hiányos gyűjteményére, nyugodtan cseveg vele a vacsora alatt.

A nő már a tizedik bogárra is ráhúzta a vizet, amikor nem bírta tovább. Nézd, hiányzik innen is, onnan is egy lepke, mutatott az üveg mögé. Tényleg, ijedt meg Murvai, és hogy megtartsa régi szokásait, azonnal szótlanná vált. Felesége megnyugvással vette tudomásul a csendet, miközben Murvai tovább építette tervét. Lassanként leszedte karikájáról a kulcsokat. Hármat hagyott csak rajta. Közvetlenül a bejárati ajtó melletti vitrinét, és másik kettőt, melyek egyik zárba sem illettek.

Hosszú hetekbe telt, mire megérkezett a postára Montevidéoból a várva várt csomag, melyre Murvai a tervét alapozta. Otthon magára zárta az ajtót, és óvatosan bontotta ki az átlászó dobozt. Hosszasan gyönyörködött az élő voríniában. Feketén csillogó, tömzsi szárnyait méltóságteljesen terítette szét. Az egyetlen példány az országban, és az övé! Izgatottan látott munkához, ám vigyázva minden mozdulatra, hiszen a vorínia első, egyetlen csipése órák alatt ható, halálos mérreg, ami a testhőmérséklet csökkenésével vérsavóvá alakul, így utólagos elemzése lehetetlen. A már korábban elkészített, apró bilincssel ellátott, feketére festett kalodába szorította, vigyázva, hogy életben maradjon, majd a bejárati ajtó melletti vitrinbe helyezte. Óvatosan tette a fraxíni elárvult helyére, hiszen a bilincs véletlen érintésre is kinyílna, és elszabadulna ez a gyönyörű, halálos mérregű kincs. Rázárta az üvegajtót, és megnyugodva nézte, hogy épp úgy kerül el, mint régóta felszúrt, döglött társai. A potroh apró rezdülései észrevétle-

nek, de csillogó szárnyaival mágnesként vonzza a tekintetet.

Reggel egy hétre elutazom, fogadta hazatérő feleségét Murvai. Tanfolyam? Nyugdíj előtt? - értetlenkedett még a másnap reggeli búcsúzásnál is felesége. Murvai idézett néhány, a tanulással kapcsolatos népi szólást, és elindult a pályaudvarra.

A vonaton az emberi természet rejtelmait kutatta. Nem értette, miként történhetett, hogy a hajdani szeretet gyűlöletté válik, hogy az egymás nélkül töltött órák kínjai mitől csapnak át viszolygásba a megunt, meggyűlölt társ érintésétől.

Az ablak előtt elsuhanó tájat nézte, miközben a jól kiszámított eseményekre gondolt. Képzletében lopakodó felesége jelent meg, amint egyik közeli napon a szekrényben hagyott kockás zakója zsebéből kiveszi hiányos kulcskarikáját, kinyitja a vitrin üvegezett ajtaját, tekintete a feltűnő, feketén csillogó szárnyakra tapad, és a húsz éven át begyakorolt mozdulattal kiemeli helyéről az élő voríniát, mely megszabadulva a lepattanó bilincstől, mérgét felesége húsos ujjába ontja, és végül kirepül az örökké nyitott erkélyajtón. Ő a tanfolyamról hazatérve a holtan elterülő felesége fölött állva csak annyit mond majd a nyomozóknak: nem tud semmit, hiszen egy hete otthon sem volt. Nyugodtan teheti, hiszen a gyilkos mérregű, fekete rovar lakásától távol, az ismeretlenben röpköd addigra.

Murvai a tanfolyam minden napját hónapnyi hosszúnak érezte. Lefekvés előtt mindig kísértelt az éjszakába, hogy szemügyre vegye a csillagok állását. Aludni altatóval is csak egy-két órát tudott, így az egy hét elteltével kimerülten lépett otthon a sötét előszobába. Kabátját a fogásra akasztva villanyt gyújtott a nappaliban. A csönd megnyugtatta. Első útja vitrinjeihez vezetett. Ahogy számított, a vorínia helye üresen tátongott. Sietve átrendezte a hiányos középső sort, az apró bilincssel a vécé felé indult és leöblítette. Visszatérve behajtott a vitrin ajtaját, elfordította a zárban a lógó kulcsot, és a faragott komód fiókjába ejtette. Az erkély sarkig tárt ajtaját érintetlenül hagyta. Kényelmes léptekkel átsétált a sötét hálószobába. Nem gyújtott villanyt, csak az átszűrődő fényben kerülgette a keményre tömött egyiptomi ülőkéket. A vetetlen ágyon fekvő feleségét nézte. Hát ilyen a halál, biggyesztette el ajkát, miközben eltűnt bogaraira gondolt. Nem volt megrendülve, de

a látvány alaposan megzavarta. Megköszö-
rülte torkát, miközben tanácstalanul toporgott.
A bizonyossághoz a megfelelő szavakat ke-
reste. Semmi elfogadható nem jutott eszébe,
ezért óvatosan az asszony keze felé nyúlt.
Hideg és merev volt, Pont olyan, mint egy ha-
lotté. A biztonság kedvéért megemelte, majd
szenvtelen, közömbös mozdulattal ejtette vis-
sza a sötét takaróra a húsos végtagot. Vissza-
indult a nappaliba, de a szoba közepén meg-
állt. A gazda szemével nézte végig gyűjtemé-
nyét. Mindent rendben talált. Tökéletes terv
volt, nyugtatta magát, és kedvenc foteljába
süllyedt. Miközben a telefon után nyúlt, hirte-
len nyugtalanság fogta el. Tudta, hogy ilyen
helyzetben heves, mély érzéseket kell mutatni,
de meg volt győződve róla, ő erre képtelen.
Sokáig töprengett, végül a porig sújtott férj
szerepe mellett döntött. Szapora sóhajtások
közben a rendőrséget tárcsázta. A váratlan,
szomorú felfedezést csak néhány szóban kö-
zölte, letette a kagylót és várt.

A lig telt el egy fél óra, és erélyes csöngetés
riasztotta. Sietve nyitott ajtót. A küszöbön
három civilbe öltözött nyomozó állt. A sor elején
állón vadonatúj bőrkabát volt. Murvai abban
tiszeltelte a parancsnokot. Soha életében nem volt
dolga a rendőrséggel, ezért bizonytalanul tartot-
ta előre karját, de mindhárom nyomozó elkerül-
te a köszönésre feléjük nyújtott kezét.

- Épp most érkeztem haza egyheti távollét
után - kezdett a helyzet ismertetésébe Murvai.
- Nyugdíj előtt tanfolyamra küldtek - méltat-
lankodott széttárt karral, és már indult is elő-
re, hogy mutassa az utat a hálószoza felé. A
félhomályban körbeállták a széles ágyat,
melynek közepén Murvainé feküdt rózsás há-
lőingében. A bőrkabátos határozott mozdu-
lattal kapcsolta fel a villanyt. Murvai megren-
dülten nézte feleségét, akinek nagyméretű or-
ra kifeszített vitorlaként meredt a plafon felé.
Egy másik nyomozó, akin sötétkék ballonka-
bát volt, a szomorú helyzethez méltatlanul
szüntelenül tüsszentgetve a nő csuklóját szo-
rongatta.

- Halott - bólintott a bőrkabátos felé. -
Külsérelmi nyomok nem látszanak. Talán itt a
nyakán - hajolt közelebb, és mutatott egy hal-
vány, rózsaszínű csíkra - de ha megfojtották
volna, egyértelműbben látszana.

- Hiányzik valami? - kérdezte Murvait a
bőrkabátos.

- Nem tudom - vont a vállát Murvai. -
Épp csak telefonáltam.

- Sokat volt beteg?

- Ebben a korban már minden utoléri az
embert...

A bőrkabátos elgondolkozva simította végig
A hegyes állát. Több kérdést most nem tar-
tott ésszerűnek, ezért a nappali felé mutatott.

- Amíg a többiek megjönnek, menjünk át! -
utasított minden jelenlévőt mély, recsegő
hangján.

Murvai a hatalmas, kerek asztal körül álló
székekre mutatott, ő az öblös fotelba telepe-
dett.

- Nem nyúlt semmihez? - érdeklődött a bőrk-
kabátos, gondolta, ezt mindegy mikor kérdezi
meg.

Murvai a fejét rázta.

- A telefonhoz - jutott hirtelen eszébe, és
természetes mozdulattal fordult a készülék fe-
lé. Ebben a pillanatban vette észre az erkély-
ajtó előtt lógó függönyön a voríniát. Nem
akart hinni a szemének. Ott kapaszkodik ta-
lán napok óta, ahelyett, hogy kirepült volna a
nyitott ajtón. Érezte, ahogy kiszökik lábából a
vér. Szíve egyre hevesebben vert izgalomban,
ahogy lopva fölpillantott a voríniára.

- Mire tud gondolni? - kérdezte a bőrkabát-
tos.

- Semmire! - ismerte be azonnal Murvai.

Néhány percig szótlanul ülték körül a ke-
rek asztalt. A csendet a náthás nyomozó
törte meg, jókorát tüsszentve. Két társa,
akik megszokhatták már kollégájuk kora őszi
betegségét, rezzenéstelen arccal ült, de Mur-
vai ijedten rázkódott össze, mivel elszállt már
belőle az a magabiztosság, amivel a nyomozókat
várta. A függönyön fekete gyémántként
csillogó vorínia látványa tartotta izgalomban.
A bőrkabátos felállt, benézett a hálószozába.
Miután mindent rendben lévőnek talált, az er-
kély nyitott ajtaja felé indult. A függöny előtt
megállt. Murvai testét jéghideg veríték lepte
el. Arca épp ellenkezőleg, forró lázban égett.
Lelki szemei előtt megjelent egy cella pené-
szes, szürke fala. Már látta magát, amint kör-
be-körbe sétál egy szűk udvaron. És mindez
emiatt a lusta bogár miatt, amelyik a függö-
nyön várja be a rendőrséget.

- Szarvasbogár - mutatott a bőrkabátos a
függöny teteje felé. - Nőstény - tette még hoz-
zá bölcsen, és két uja közé csípve, megrázta
a függönyt. A vorínia ijedten röppent föl. Egy
apró kört írt le a fejük fölött, majd kirepült a
nyitott ajtón. Murvai behunyta a szemét. Hir-
telen úgy érezte magát, mint aki egy jéghegy

csúcsáról egy kád kellemesen langyos vízébe csúszik.

- Miért minket hívt? - fordult Murvai felé a bőrkabátos. Mély hangjában kevéske gyanakvás bugyborékol. - Először mindenki a mentőket hívja...

- Halotthoz mentőt? - csodálkozott ártatlan ábrázattal Murvai. Hangja már nem remegett, visszatért korábbi magabiztossága. - Egyébként is nyitva volt az erkély ajtaja - bökött előre.

Hamarosan újabb nyomozók, technikusok

tek, ujjlenyomatokat kerestek. Murvaival együtt feltúrták a házat, hogy hiányzik-e valami. Késő éjszaka volt, mire végeztek, anélkül hogy bármi eredményt elértek volna.

- Érthetetlen - gondolkozott el a bőrkabátos, miközben búcsúzni készült.

- Igen - bólintott szomorúan Murvai, és ahogy begyakorolta, sóhajtott néhányat, majd zsebre dugott kézzel az ablakhoz sétált. Szája sarkában apró mosoly bujkált, ahogy merengve nézett a vorínia után...

